

A gyógyszerészet professzora

A szegedi egyetemi gyógyszerész-képzés neves megalapítója, dr. Dávid Lajos egyetemi tanár 100 éve, 1889. október 18-án született Kézdivásárhelyen, Háromszék megyében. Elemi és középiskolai tanulmányait szülővárosában végezte, majd pályáját — az akkori gyógyszerészképzésnek megfelelően — gyakornokként kezdte, s 1909-ben Kolozsváron gyakornoki vizsgát tett. 1911-ben kitűnő eredménnyel gyógyszerészi oklevelet, majd 1913-ban gyógyszerészdoktori címet szerzett. Ezt követően továbbra is a kolozsvári egyetem gyógyszerárában dolgozott díjtalan tanársegédként, majd 1919-től mint egyetemi végzés.

Miután a kolozsvári egyetemet 1921-ben Szegedre telepítették át, 1922-ben fővegyszé léptették elő és még ez évben egyetemi magántanárrá habilitálták. Ekkor bízták meg a gyógyszerészképzés megszervezésével, a Gyógyszerészeti Intézet és az Egyetemi Gyógyszertár létesítésével. Ezeket ideiglenesen a Kálvária téri épületben helyezték el, majd 1931-ben a Dóm téren az ő vezetésével rendezték be. Dávid professzor indította be és vezette a szegedi gyógyszerészgyakornoki iskolát is. Erdemei elismerésül 1930-ban egyetemi címzetes rendkívüli tanárnak, majd később egyetemi nyilvános rendes tanárnak nevezték ki.

Nemzetközi vonatkozásban már korábban is jelentős szakmai elismerésben részesült. 1922-ben az egyik legnagyobb multú és tekintélyű társaság, a „Deutsche Chemische Gesellschaft” választotta tagjává, majd 1928-ban és 1929-ben két, ugyancsak nagy tekintélyű tudományos társaság, az „American Chemical Society” és a „The American Association for the Advancement of Science” választotta tagjai sorába. Később tiszteletbeli tagja lett az Észt–Finn–Magyar Gyógyszerészeti Társaságnak, majd a „Federation Internationale Pharmaceutique” választotta tiszteletbeli tagjai közé.

Dávid professzor mindenkor igen nagy gondot fordított a gyógyszerészképzésre és -továbbképzésre. Abban az időben a gyógyszerészhallgatók oktatására magyar nyelvű tankönyv nem állott rendelkezésre. E tény fontosságát és jelentőségét átérzve megírta és 1927-ben — minden

anyagi támogatás nélkül — kiadta három kötetes „Gyógyszerészet” című munkáját. E tankönyvet használták évtizedeken át a hallgatók és a gyakorló gyógyszerészek egyaránt.

A gyógyszerészhallgatókon kívül az orvostanhallgatók számára is tartott előadásokat kémiai és gyógyszerészeti témakörökből. Ez irányú munkáját az egyetem vezetősége igen nagyra értékelte, amit az is jelez, hogy egy tanéven át dékáni tiszttel töltött be az Orvoskaron. (A II. világháborút követően a Szegedi Tudományegyetemen a felsőoktatási gyógyszerészképzés az Orvoskarhoz tartozott.)

1952-ben a Tudományos Minősítő Bizottságtól életművére kandidátusi minősítést kapott, 1961-ben pedig egyetemünk aranydiplomát adományozott részére. Nyugdíjba vonulását követően négy évvel, 1962. augusztus 30-án eltávozott az élők sorából. A szegedi Belvárosi temetőben helyezték örök nyugalomra.

Életét a szakadatlan munka jellemezte. A nehézségektől sohasem riadt vissza, a különféle egyetemi és társadalmi feladatokat készségesen vállalta és igyekezett azokat közmegegyezésre elvégezni. Tanártársainak mindig megértő jó barátja, közvetlen munkatársainak és tanítványainak szerető, türelmes, atyai tanítója volt. Mint egyetemi oktató és kutató, kitörhetetlenül beírta nevét a magyar gyógyszerészet történetébe, így mindenképpen méltó rá, hogy születésének századik évfordulóján nagy tisztelettel adózzunk emlékének.

SELMECZI BÉLA

TAKÁCS IMRE

Egy ismeretlennek a nevére

Orgazda vagyok, mind lopták
Rongyait, aranyimat, Julianna!
Seggfejem vigyorog ki rossz gatyámból.
Óriási rombolások mentek énbenem végbe,
Sürgette tohonyák által, kik a nagy semmítévők.

Júliákba sokan voltak már szerelmesek.
Úgy játszik ezzel a gondolat, hogy nem láttalak.
Lila felsőing lilult a szeretőmön a színházban,
Így történt, hogy nem az előadást.
Aprítottam magamban, de őt néztem.
Nevéhez föl nem tornáztatott és nevelt
Nő milyontját.
Akkor lenne hozzád intézett szavam, ha meglátnalak.

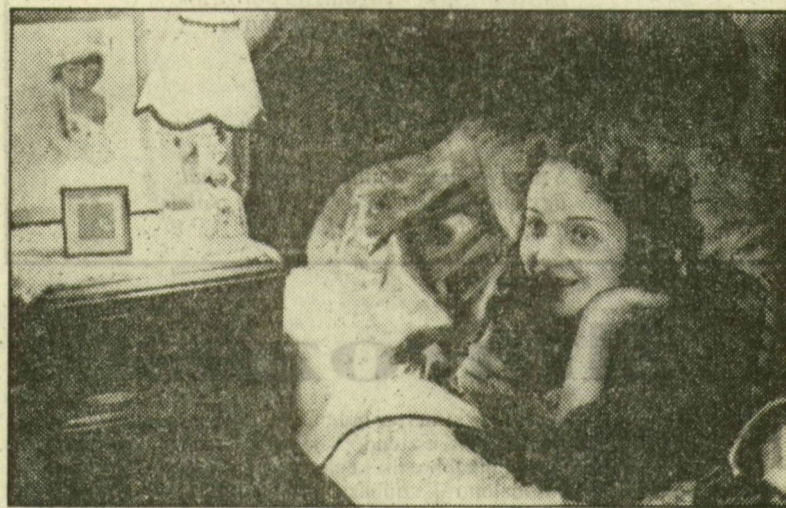
Történész kamerával

ERICH SALOMON KIÁLLÍTÁSA A MŰCSARNOKBAN

Az NSZK budapesti Kulturális és Tájékoztató Központjának közreműködésével érkezett a Műcsarnokba Erich Salomon fotókiállítása. A „modern fotóriport atyjának”, a fényképezés egyik legeredetibb egyéniségének munkásságát bemutató tárlatot a müncheni Goethe Intézet és a Berlinische Galerie anyagából állították össze.

Salomon fotográfusi fellépése új korszakot jelöl a riportfényképezés történetében. Pedig működése alig másfél évtizedre terjed. Negyvenkét éves korában, szinte véletlenül kezdett fényképezni és sikere teljében, az auschwitzi haláltáborban halt meg.

Erich Salomon 1886-ban született Berlinben. Zoológiát, műszaki tudományokat, majd jogot tanult. Az I. világháborúban a császári hadsereg katonájaként esett fogságba, s négy évet töltött hadifogolytáborban. Hazatérte után sikertelen üzleti vállalkozásokba kezdett, majd az Ullenstein Kiadó propagandaosztályának lett a munkatársa. Az Ullenstein ekkoriban Európa legnagyobb kiadója volt. A kiadó legnépszerűbb folyóirata, a Berliner Illustrierte Zeitung (amelynek reklámozásával bízták meg eredetileg Salomont) közölte 1928-ban első, szenzációs fényképsorozátát egy zárt bírósági tár-

Marlene Dietrich Hollywoodból Berlinbe telefonál a lányának (1930)

galásról. Salomon fényképezőgépét a kalapjába rejtette, amelyen a kamerának lyukat vágott ki. Egy másik tárgyaláson, aktatáskájából működtette fényképezőgépét. Nemcsak a kalap és az aktatáska szolgált a kamera elrejtésére — írja a művész fia, Peter Hunter Salomon. — Egy washingtoni banketten úgy készített közeli felvételt Hoover elnökről, hogy az asztalon elhelyezett virágdiszbe rejtette fényképezőgépét. A karját felkötő kendő segítségével csinálta első felvételét az

Egyesült Államok legfelső bíróságának üléséről, egy matematikakönyv borítója pedig arra adott lehetőséget, hogy elfusszon a Monte Carlo-i kaszinó játékasztalaig, amelyek még elérhetetlenebbeknek látszottak, mint a csúcsalálkozók.

Aztán egyre ritkábban kellett rejtett kamerával dolgoznia, tudomásul vették jelenlétét konferenciákon, politikai, bírósági tárgyalásokon. A politikusok felismerték, hogy Salomon felvételei történelmi dokumentumok.

Mint hívatásos fotós ott volt 1928-ban a luganói, a genfi, a párizsi nemzetközi konferencián, csúcsalálkozón. 1929-ben fényképezett az első hágai konferencián és bejutott a berlini birodalmi kabinetbe és a legfelső bíróságra, a titkos tárgyalásokra. Aztán Angliában, majd az Egyesült Államokban dolgozott. A politikában, a művészetben az embert látató, élethű felvételei ma is modernnek hatnak, mert nyoma sincs bennük a megrendezettségeknek, a mesterségesnek. Igazi riportképek, jellemző pillanatképek, amelyek a „szereplők” személyiségéről vallanak. Miközben Erich Salomon sem közömbös szemlélője az eseményeknek, hanem részese, érintettje, átélője.

A londoni Graphic című folyóirat a Candid Camera (kíváncsi kamera) kifejezéssel illette Salomon munkamódszerét. Az újságok a fényképezés Houdini-jaként, az indiszkrécio királyaként, a láthatatlan fényképezőként ünnepele. Ő maga a történész kamerával címet szerette a legjobban és, mesterségét képes újságírásnak nevezte.

Karrierje csúcspontján, 1931-ben jelent meg Híres kortársak óvatlan pillanatokban című könyve. Ekkor 45 éves volt.

Sikere saját hazájában nem tartott sokáig. Hitler és a nemzeti szocialisták hatalomátvétele után a zsidó fényképező nem kívánatos személy lett a politikai tárgyalásokon. 1933-ban Hollandiába települt. Innen még figyelemmel követte kamerájával az európai politikai eseményeket, Angliában, Franciaországban, Svájcban dolgozott. Aztán Hollandia lett működési területe. Munkalehetősége Hollandia német megszállásával ért véget. 1940-től illegálisan élt, három évvel későbbi letartóztatásáig és 1944-es kivégzéséig.

K. M.

A titkos büfé

... Őszelő volt, esett, esett; Zamfiri a K. utcai titkos büfében talált rá Máriára, s rövest szerelmes lett belé. A nagy lamúr csúcspontja egy hajnyírás volt — ám addig egyéb érdekes dolgok is történtek...

Zamfiri, e haló poraiból többszörösen újjáéledt hírlapíró nem volt több huszonegynéhány évesnél, de néha oly iszonyú fáradtság vett rajta erőt, mint a nazireus Sámsonon, miután Déliláh, a filiszteus alattomban levagdosta a haját. „Vajon hány nő nyesett bele a hajamba, amíg ideig jutottam?” — kérdezte magát Zamfiri, bávatagon üldölgél a büfé bárszékén, elhatározva: holnaptól, igen, minden másképp lesz... Ezer nap s ezer éj telt el ekképpen, és az ezeregyedik estélen (vagy hajnalon) megérkezett Mária.

... Régi ismerősként viharzott be a secret-buffetbe, pusztit cappantott a felszolgálónó felé, fölpatant a magas bárszékre (szinte rugózott, annyira kemény volt a feneke, „ejha”, rebegte Zamfiri magában).

— Ismeritek ti egymást? — kérde a büfésnő. Bemutakoztak, Máriáról kiderült hogy elvált művészféleség, hogy életkedve kirobbanó, hogy a konyhaművészet s a szerelem mestere... Zamfiriről nem derült ki semmi. (S hogy mi volt a titkos büfé? — „Exkluzív” klubhelyiség, hová azok jártak, akik valamilyen oknál fogva nem szívesen mutatkoztak nyilvános kocsmákban: festők, színészek, hírlapírók, egyéb hasonzorúek, szolid átmenetet képezve a művészek és a közönséges naplopók közt: frusztrált pártkáderék, bukkott angyalok, s néhány szegény milliomos).

— Mit iszol? — kérdezte Z. Máriát.
— Már rendeltel, vodka-tonik — mondotta M., határozott, telt alt hangján. „Ejha”, gondolta Zamfiri, másodszorra immár az est (vagy hajnal) folyamán... Ő maga két kisfröccsöt kért. Tartotta magát a régi rómaiak szokásához, kik szilfára futtatták a szőlőt, vízzel keverték a bort — s Zamfiri, e kevert délkelet-európeér, világéletében latin műveltségű volt.
— Meghívhatlak a Nagykörössybe? — kérdezte Máriát.

— Vagy most rügtön, vagy semmikor — nézett órájára M., ezek szerint mégiscsak est lehetett... „Ejha”, közölte magával Z., tíz

DÉVAI CSABA

Sámson és Déliláh

perc alatt harmadszorra és: — Egy kocsit kérek a ház elé — mondá B. B-nek (a bájos büfévezetőnek).

A főzés

A Nagykörössy: vendéglő a város szélén, odakünn a folyóparton, kinézete rusztikus, a fől szolgálás elasztikus. Fehér falak, rézkillencses, zöld ablakok, nádtető, kemény, rajta gólyafészek. Lakója most szált el Afrika felé. A kisteremben csak néhány vendég, szívük fölött köteg bankó, nem fogja őket a golyó, cigány cincog, bögő brummog, harsány harmónikaszó. — Itt... itt jó lesz? — kérdezte Zamfiri... Vegyes, filézett hallevet ettek.

— Izlik?

— Ehető — mondta Mária, s hozzátette, ő sokkal jobban főzi a halászlét. — Mondom a receptet, figyelj. Fogsz két pontyot... — Engem megfogtál, Mária... — Zamfiri M. gyűrűktől villogó, erős kezére teszi sápadt kezét.

— Jól fejbevered őket húsklopfolóval, hogy ne kínlódjanak...

— El vagyok ájulva. — Z. Mária pihés nyakát csókolgatja.

— Megpucolod a halakat...

— Le is pikkelyeztél.

— Fejüket levágod... kidobod a kopolyukat...

— Imádlak, Marika.

— Hasukat föl vágod...

— Te édes, te drága.

— Ha aranygyűrűt találsz bennük, kis tal-kába félreteszed...

— Gyűrűt, aranygyűrűt? Bennem olyan nincs. Hamis vagyok, értéktelen. Nem mind arany, ami fénylik.

— Szép szeleteket csinálsz belőlük...

— Már fől szeltek mások, Marika. Irdalj be.

— Lehet filézni is...

— Már kicsontoztak. Be vagyok sózva.

— Azt látom. Totál bezsongattalak... Művész vagyok, mint mondtam, a konyhában és az erotikában.